

Min VFU-praktik på Papatoetoe High School i Auckland, Nya Zeeland

av Daniel Wagner

Det var en fantastisk upplevelse med VFU på Nya Zeeland, speciellt att få tillfälle att åka så långt bort och göra något utöver en vanlig semester! Och att tillbringa så mycket tid på en arbetsplats i ett annat land ger också en alldeles unik insikt i hur vardagen är. Livsstilen och kulturen på Nya Zeeland gick förvånansvärt lätt att anpassa sig till, inte bara på skolan, men rent allmänt ute bland folk, gå i affärer och runt bostaden. Och kommer man som "främmande" på jobbet känner man sig ändå jätte välkommen och blir en med gänget med det samma.

Jag gjorde min praktik på Papatoetoe High School som ligger i södra Auckland. Det är en Secondary School (motsvarande en kommunal högstadiesamt gymnasieskola) med över 1600 elever. Skolan är väldigt multikulturell och har den högsta koncentrationen av elever med invandrarbakgrund i landet. Här utgjorde elever med europeiskt ursprung inte mer än 7%, maoriskt ursprung med 14%, och de resterande eleverna var i stort sett utav "Pacific Island" och asiatiskt ursprung, framför allt indier. Denna blandning av ursprungsetnicitet gällde även personalen på skolan. Vad som var väldigt intressant var att både myndigheter och skolor på Nya Zeeland registrerar elevernas etniska ursprung som ett pedagogiskt verktyg. I elevernas skolprofiler är deras ursprung kartlagt. Men det är på ett positivt sätt, för att hjälpa elever och få fram värdefull statistik på vilka elevgrupper som halkar efter på t ex exams. Fördomar tyckte jag inte kunna se förekomma alls. Det fanns en stor respekt för alla folkgrupper, kanske för att de jobbar så aktivt med att både personal och elever får lära sig så mycket om deras respektive bakgrunder, genom att bli avsett tid i klassen för detta, utifrån läroplanen, samt även ha t ex kulturveckor på skolan. Under den tid jag var där lades det mest fokus på respekten för ursprungsinvånarna, Maorierna, genom att alla skolans elever skulle lära sig deras unika dans "Haka", som de duktigaste eleverna (oavsett etniskt ursprung) framförde för hela skolan utomhus. En annan tid på året fick jag veta att de hade Pacific week, och en annan vecka India week, etc, med danser, mat och andra inslag från deras kulturer.

Nivån på talad engelska var ganska varierande, oftast beroende på hur länge de varit i landet. Och den nya zeeländska dialekten kunde vara lite svår att förstå i början. Retktorn på min skola erkände t o m att den nya zeeländska dialekten är erkänt svår att hänga med i början, då de tenderar att "mumla" när de talar! Nya Zeeländare är ganska "laid back" och läraren kan skoja ganska mycket i klassrummet, med lite "rå" men hjärtlig humor. Även om det finns mycket formella riktlinjer inom skolan, så tyckte jag skenet bedrog, att under ytan är det ganska likt hur saker görs även i svenska klassrum. Lärare skämtar mycket med sina elever för att skapa kontakt. Ibland kan man som svensk tycka att humorn är lite rå, men man förstår sedan att den är hjärtlig.

I Nya Zeeland har skolåret fyra terminer (enligt kalenderåret) och de har sitt sommarlov från mitten av december till och med januari. Jag var där i deras termin fyra (under november-december 2014) vilket hade sina för och nackdelar. Elverna gör sina årliga "exams" i slutet av termin tre. Så under termin fyra börjar de runda av skolåret medan de väntar in sina provresultat och har även efterföljande "prize giving ceremonies" då. Dock kunde min VFU ändå bli meningsfull, för lärarna i de årskurser 9 och 10 (i Nya Zeeland är detta inte mer än 13 och 14-åringar) som jag blev placerad att ha lektioner hos i både engelska och SO, hade ändå moment kvar i läroplanen som behövde repeteras yttreiligare innan det kommande läsåret. I engleskaklasserna kunde jag köra ett litet projekt där de fick skriva "argumentative essays" vilket var något som var uppskattat. De digitala verktygen som Chrome-books med Google-docs användes ungefär i samma utsträckning som i Sverige.

Inom SO-ämnet fick jag ganska fria tyglar att få igång dem i grupparbeten där de i slutet av kursen fick redovisa framstående bedrifter och händelser under antiken. Då det var i slutet av skolåret, med lägre studieintencitet, passade det bra att eleverna fick lite mer kreativa projekt med att också skapa objekt kopplade till deras valda historiska ämne, t ex gjorde en grupp en romersk skjöld, en annan en modell av ett grekiskt stridsskepp och en annan gjorde papyrusark med egyptiska hieroglyfer på. Det roliga var att en lärare t o m vill prova detta SO-projekt i en av sina andra klasser, vilket han också gjorde! Så även om jag förstås tog med mig mycket lärdomar från tiden där nere, kunde jag även bidra!

De största skillnaderna från svenska skolor (som jag uppfattade) var annars att det i nya zeeländska skolor är betydligt mer fokus på summativ bedömning i och med sina "annual exams", än i Sverige där det är mer formativt med bedömning av eleven. Ett viktigt inslag i den nya zeeländska skolan är också att alla eleverna har ett "hemma hus/byggnad" på skolan, som de tillhör åren de går i Secondary school. Här tillhör de sin "form" som utgör elever från samtliga fem årskurser. Och varje dag vid "morning tea"-stunden har de sin avkopplande "form time" - ett forum där de tillsammans med sin klassföreståndare kan ta upp olika saker som sker i skolan. De äldre eleverna kan här också vara ett viktigt stöd och gott föredöme för de yngre.

Man är stolt över sin skola på ett annat sätt än i Sverige. Varje skola har sin unika profil med ledord och logga som alla elever bär som en påminnelse att fokusera på sina studier. Rektorn påminner i sina tal till skolan om dessa värden, och uppmuntrar eleverna till gott uppförande och studieresultat. Skolan på Nya Zeeland är förstås mycket mer formell än i Sverige. Även om det kanske ser strikt ut på ytan, där eleverna använder "Sir and Mister" och har skoluniform, tyckte jag inte jag såg att läraren på något sätt fick för mycket distans till sina elever. Men de får mycket mer respekt i skolan och samhället i övrigt, än hemma i Sverige. Även om det fanns många lärare på skolan som i lärarrummet klagade på hur deras elever uppförde sig, försäkrade jag dem att det inte var någonting emot hur eleverna i Sverige ibland kan uppföra sig mot både klasskamrater och lärare!

Jag hade självklart önskat att jag någon gång i framtiden kunnat få tillfälle att åter få det unika tillfället att undervisa i en nyzeeländsk skola. Minnena från den tiden är mycket speciella med många nya perspektiv och lärdomar som jag tagit med mig in i yrket även i hemma Sverige! Jag kan verkligen rekommendera en VFU-period på Nya Zeeland för de lärarstudenter som funderar på utlandspraktik! Jag ger gärna tips och råd om någon har frågor!

mvh, Daniel Wagner, Göteborg

dwagner75@hotmail.com